

Följebrev - SFS organisatoriska långsiktighet

Bakgrund

SFS har under en lång period saknat systematiskt arbete med strategier och riktlinjer för att på ett långsiktigt sätt planera, följa upp och genomföra organisatoriska förändringar. För att få en långsiktighet i organisationen behövs en struktur med visionära mål som fastställs på en sådan nivå att det inte går att ändra i strukturen på ett alltför enkelt sätt, exempelvis genom enkel majoritet på SFSFUM. På så sätt säkerställs att SFS kan sträva i samma riktning under många år, vilket ger SFS organisation en chans att bli stabil och ännu mer effektiv.

För att undersöka fungerande system för långsiktigt organisatoriskt arbete tillsattes under verksamhetsåret 17/18 arbetsgruppen SPEL. I arbetet med att ta fram en struktur som passar för SFS, valde SPEL att studera nuvarande system med en treårig fokusfråga och ettårig verksamhet inom politik. Detta är ett system som visat sig fungera bra eftersom det tillåter SFS medlemskårer att planera SFS verksamhet för ett kortare tidsperspektiv (ett år) men även på lång sikt (tre år). SFS har idag inget liknande sätt att säkert arbeta med organisation och verksamhet under en längre tid än ett år, utan arbetar endast med ettårig verksamhet. För att få en organisatorisk långsiktighet inom SFS krävs det alltså att arbetet med organisationen får ta den tid som behövs, vilket den treåriga fokusfrågan tillåter politiskt arbete idag.

Med detta som grund kommer SPEL våren 2018 föreslå för SFS styrelse att introducera en treårig fokusfråga inom organisation som ska tas fram tillsammans med medlemskårerna och presenteras till SFSFUM2019. Förutom detta bör styrelsen påbörja arbetet med att vidareutveckla SFS strategi för långsiktigt arbete tillsammans med SFS medlemskårer.

Rapporten *SFS organisatoriska långsiktighet* ligger inte till grund för något beslut som kommer att fattas av SFSFUM 2018. Rapporten är ett sätt för SPEL att förbereda SFSFUM på att arbetsgruppen under verksamhetsåret 2018/2019 kommer arbeta vidare med ett förslag om SFS långsiktiga strategi och en organisatorisk fokusfråga.

Rapport: SFS organisatoriska långsiktighet

Bakgrund

SFS har under en lång period saknat systematiskt arbete med strategier och riktlinjer för att på ett långsiktigt sätt planera och genomföra organisatoriska förändringar. Det finns i dagsläget inga aktuella styrdokument som reglerar hur SFS långsiktigt arbetar med organisatoriska frågor eftersom tidigare dokument har glömts bort eller avreglerats. Därmed finns det inte heller någon struktur för hur SFS arbetar med organisatoriska frågor under en längre tidsperiod än ett år, vilket är den period som regleras i SFS verksamhet.

I dagsläget så kan arbetet inom ett område ändras från ett år till ett annat då SFSFUM kan fatta olika beslut på varandra efterföljande år då det saknas en långvarigt fokus kring organisation i SFS Verksamhet. För att få en långsiktighet i organisationen behövs en struktur med visionära mål som fastställs på en sådan nivå att det inte går att ändra i strukturen endast genom en enkel majoritet på ett SFSFUM. På så sätt säkerställs att SFS kan sträva i samma riktning under många år vilket ger SFS organisation en chans att bli stabil och ännu mer effektiv.

Arbetsgruppens uppdrag

SFS styrelse 17/18 beslutade att tillsätta arbetsgruppen "Syfte, prioritering, långsiktighet och ekonomi (SPEL)" på SFS styrelsemöte i augusti. Arbetsgruppen fick i uppdrag att arbeta fram ett styrdokument som beskriver SFS struktur och långsiktiga arbete och beslutsgångar kring detta. Arbetsgruppen skulle ta hänsyn till redan existerande dokument samt till SFS styrelses samt kanslis arbetsbelastning. Gruppens arbete skulle baseras på SFS verksamhet för 17/18 med ambitionen "SFS ekonomi ska stabiliseras och utvecklas för att bli långsiktigt hållbar och därigenom trygga ett starkt och oberoende SFS" samt beslutet om att SFS styrelse skulle göra en genomsyn av SFS Verksamhets upplägg taget under SFSFUM 2017. Arbetsgruppen insåg ganska snabbt att för att kunna föreslå ett styrdokument behövde SPEL titta närmare på helheten SFS organisation och struktur. Nedan föredrar gruppen hur de har gått tillväga och ett förslag på hur nästa styrelse kan jobba vidare med frågan.

Tidigare arbete

För att komma igång valde arbetsgruppen att blicka bakåt och undersöka hur SFS har arbetat med långsiktighet i organisationen. Tre olika dokument

identifierades som exempel på tidigare arbete. Dessa tre dokument är: *SFS Vision för organisation samt mål och strategier 2015* (skriven 2010), *Underlag till styrelsen inför diskussion om treårig fokusfråga* (skriven 2015), *Slutrapport SFS identitet* (skriven 2016).

Underlag till styrelsen inför diskussion om treårig fokusfråga (skriven 2015) är ett bra exempel på hur SFS kan arbeta långsiktigt. Dokumentet föreslår en ändring som stadgades. Tre viktiga komponenter går att finna i beslutsunderlaget:

1. dokumentet beskriver tydligt vad ska göras (konkret)
 2. det konkreta förslaget möjliggör genomförande och uppföljning
 3. dokumentet säkerställer att arbete utförs varje år (överlever)
- dokumentet säkerställer att arbete utförs varje år (överlever)
3. dokumentet föreslår ett beslut som fattas beslutet (tydlig beslutsväg och ägande)

SFS Vision för organisation samt mål och strategier 2015 (skriven 2010) är ett gediget dokument på 16 sidor som sätter mål för alla områden inom SFS Verksamhet. Rapporten låg till grund för SFS arbete under några år efter rapportens framtagande men har sedan dess glömts bort. *SFS Vision för organisation samt mål och strategier 2015* skulle vara ett levande dokument som skulle följas upp och uppdateras vart femte år. Dokumentet beskriver inte tydligt vem som följer upp de uppsatta målen och strategierna eller hur det ska göras. Däremot innehåller visionsdokumentet flera strategier som SFS kan titta på igen för att plocka upp tidigare frågor eller hitta nya målsättningar.

Slutrapport SFS identitet (skriven 2016) är en rapport skriven av styrelsens arbetsgrupp SFS identitet 2016/2017. Rapporten går i detalj igenom hur SFS identitet definieras idag, hur SFS identitet ser ut jämfört med likvärdiga organisationer samt förbättringsområden för SFS identitet. Slutrapporten behandlar viktiga områden för SFS men förslagen som ges är många och kräver mycket av de personer som bör arbeta med frågorna. Rapporten tydliggör inte heller vem som äger frågorna eller hur de ska följas upp vilket gör det svårt att sätta ett slutdatum. Rapporten är omfattande och innehåller många element som är värda för SFS att plocka upp och arbeta vidare med. Exempelvis lyfter rapporten att SFS kan arbeta med att ta fram en värdegrund.

Tidigare dokument för långsiktighet inom SFS har ibland utmynnat i långa dokument som inte fullt ut används i praktiken. Flera av rapporterna hade inget slutdatum eller datum som låg långt fram i tiden utan tydlig plan på hur och av vem som ska följas upp och när. Detta visar att ett strategidokument bör tydligt beskriva vad som ska göras eller uppnås. Dokumentet bör beskriva en plan på hur det ska följas upp, när och av vem. För att säkerställa att en text om organisatorisk långsiktighet inte försvinner bör den integreras i redan

existerande texter eller förvaltas hos funktioner i SFS som sitter på längre mandat än ett år.

Behov

En utmaning för SFS långsiktighet är strukturen med många byten av förtroendevalda. Detta då det kan leda till svårigheter med att behålla kontinuitet i organisationen och det finns en stor risk att kunskap kring tidigare processer och beslut försvinner eller glöms bort. Därför är vikten av att ha ett fungerande kansli med tillsvidareanställda stor. Genom att ha ett antal tillsvidareanställda personer i organisationen säkerställs kompetens och kunskap om vad som skett tidigare. Det är också viktigt för SFS med en bra överlämning av information mellan verksamhetsår för att se till att information inte försvinner i bytet av förtroendevalda.

Alla verksamhetsdelar i SFS har ett behov av kontinuitet och långsiktighet. SFS kansli har ett behov av att kunna planera och genomföra sitt arbete på ett bra sätt, inte bara under en styrelses mandatperiod utan även för kommande år. För att kunna göra detta så måste SFS styrelse ha möjlighet att kunna planera SFS verksamhet långsiktigt och för flera år framåt. För att SFS styrelse ska kunna fatta långsiktiga beslut behöver SFSFUM besluta om en riktning för SFS verksamhet. FUM som i sin tur har ett behov av resultat och en politik som treågnar SFS medlemskårer, något som är svårt lyckas med under en så kort period som ett år.

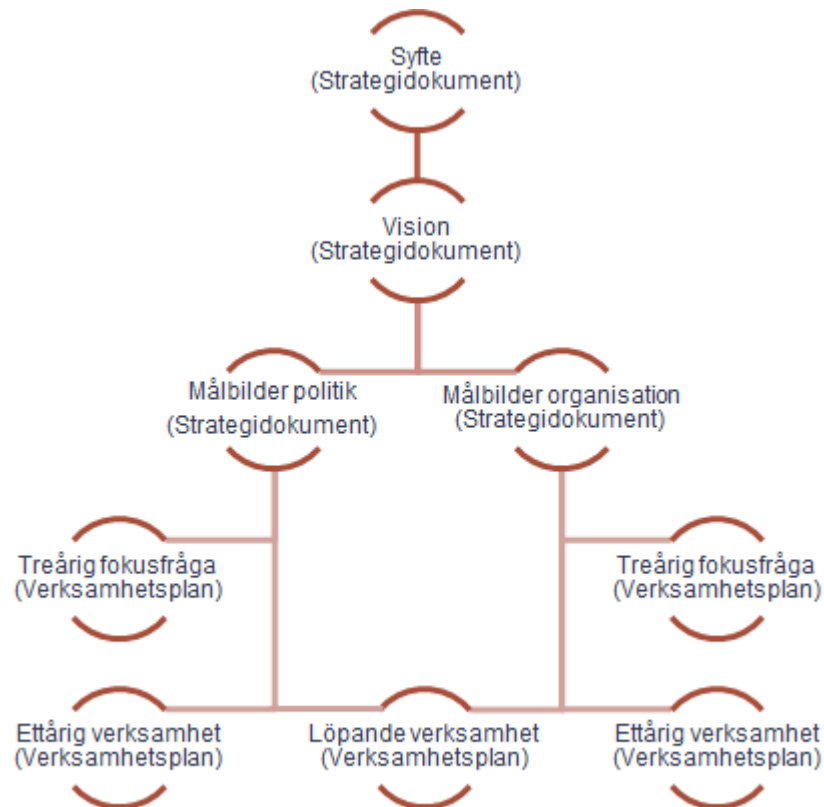
Att ta fram ett fungerande system för organisatorisk långsiktighet betyder inte bara att SFS kan utvecklas till en stark och välmående organisation som kan fokusera på sitt huvudsakliga syfte — politiskt påverkansarbete. Det betyder också att SFS kan öka transparensen mot sina medlemskårer genom att på ett klart och tydligt sätt visa på hur SFS arbetar med frågan om en hållbar ekonomi och verksamhet. En bättre insikt i SFS organisation och dess arbete leder till också till en bättre möjlighet för medlemskårer att påverka SFS Verksamhet.

Sist men inte minst leder en långsiktig organisation till att SFS kan utvecklas till att bli en ännu bättre arbetsplats för sina anställda. Genom en bättre insikt i vad fokus kommer vara de kommande åren, kan SFS kansli planera sitt arbete på ett hållbart sätt utan att behöva oroa sig över att det arbete som tar mycket tid idag kan bli inaktuellt på grund av nya beslut i organisationen.

Förslag på ny struktur för SFS långsiktiga organisation

För att hitta en fungerande system för långsiktigt organisatoriskt arbete har arbetsgruppen valt att studera SFS:s treåriga fokusfråga och ettåriga verksamhet. Detta är ett system som visat sig fungera bra eftersom det tillåter

SFS medlemskårer att planera SFS verksamhet för ett kortare tidsperspektiv (ett år) men även på lång sikt (tre år). För att få en långsiktighet inom SFS krävs det att arbetet med organisationen får ta den tid som behövs, vilket den treåriga politiska fokusfrågan ger idag. Systemet med en treårig fokusfråga respektive ettårig verksamhet är ett system som kan utökas till att involvera en långsiktig organisatorisk fråga vilket är vad arbetsgruppen föreslår tillsammans med en vidareutveckling av SFS vision. Arbetsgruppens förslag på en ny struktur för långsiktighet kan ses i *Figur 1*.

Figur 1: Arbetsgruppens SPEL:s förslag till SFS långsiktiga struktur. Dokument inom () beskriver det dokument som de enskilda nivåerna kommer dokumenteras i.

SFS syfte finns redan definierat i SFS stadga och kommer upprepas i SFS framtida strategidokument: SFS syfte är att genom påverkansarbete företräda och tillvarata medlemskårens och studenternas intresse.

SFS vision, som ska finnas i SFS strategidokument, bör tas fram tillsammans med SFS medlemskårer under SFS verksamhetsår 18/19 och ska ligga på en strategisk nivå utan vidare konkretisering. Med detta menas att SFS vision inte är ämnad att uppnås utan är dit vi alltid strävar mot att nå och är kopplad till SFS politiska arbete i enlighet med SFS syfte.

SFS målbilder är en enklare konkretisering av SFS vision och hittas i SFS strategidokument som tas fram tillsammans med SFS medlemskårer under

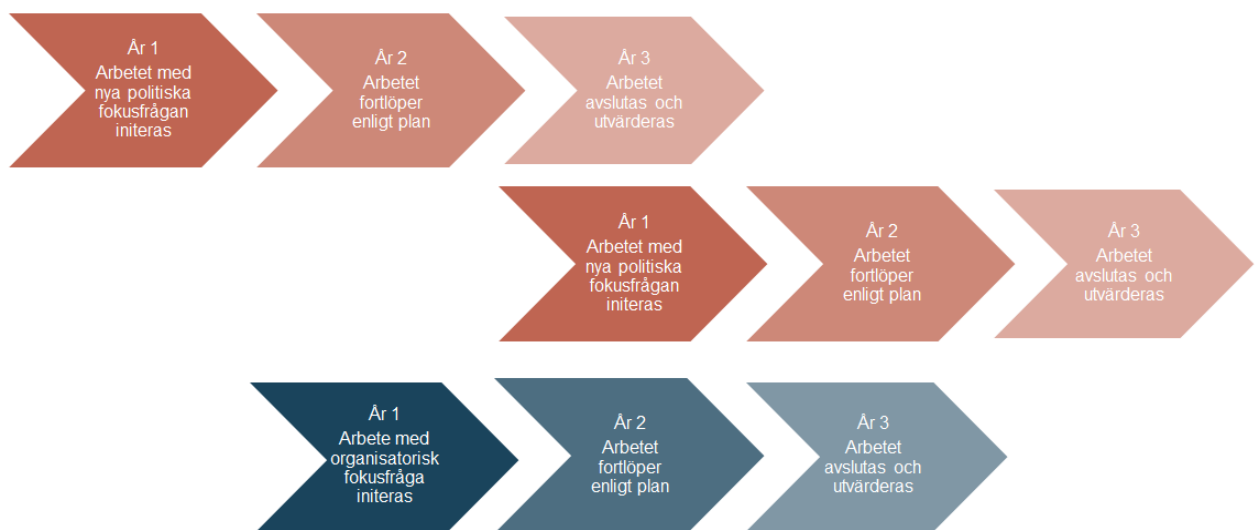
verksamhetsåret 18/19. Målbilder beskriver ständigt aktuella uppdrag som SFS bör arbeta med och ska alltså inte uppnås inom en bestämd tidsram. För att undersöka vilket behov det finns att arbeta med en viss målbild finns möjlighet att mäta målbilderna, exempelvis med indikatorer.

Det finns två olika grupper av målbilder. En grupp berör politiska målbilder och en grupp berör organisatoriska målbilder. Målbilderna bör vara kring 3-5 stycken per område (politik eller organisation) och ligger till grund för fokus och verksamhetsfrågor inom vardera område. SFS behöver inte arbeta med alla målbilder under samma år, utan kan välja ett eller ett par målbilder som ligger till fokus för arbetet ett visst verksamhetsår.

Fokus- och verksamhetsfrågor, treåriga och ettåriga, tas fram utifrån organisationens behov och är kopplad till minst en av SFS målbilder. Dessa är uppnåeliga mål som ska slutföras inom en satt tidsram, till exempel ett eller tre år. Fokus och verksamhetsfrågor hittas i SFS Verksamhet och klubbas av SFSFUM varje år.

En långsiktig organisatorisk fråga som bereds samt framställs inför SFSFUM och skrivs in i SFS verksamhet öppnar upp för att medlemskåren på ett enkelt sätt kan komma med input på vad SFS ska arbeta med de kommande åren. Genom att matcha cykeln med en treårig politisk fokusfråga, genom att låta den organisatoriska frågan också gälla under tre år, så kan cyklerna matchas med varandra vilket minskar risken för ett överbelastat kansli samt styrelse.

För en översyn av de olika cyklerna av treåriga fokusfrågor, se *Figur 2*.

Figur 2: Överlappning av cykler för de treåriga fokusfrågorna kring politik (orange) och kring organisation (blå).

Arbetet med den organisatoriska treåriga fokusfrågan kan byggas upp på samma sätt som för den politiska treåriga fokusfrågan med ett år av förberedande arbete, ett år av verkställande och ett år av avslutning av arbetet och utvärdering. Den organisatoriska frågan och hur denna fortskrider skulle rapporteras på samma sätt som den politiska frågan, med information under medlemsmöten och under SFSFUM.

Organisatoriska frågor, exempelvis ekonomi och verksamhet, är frågor som ofta kräver mycket resurser i fråga om tid och eventuellt pengar. En lösning med en treårig organisatorisk fråga skulle kunna leda till att kansli och styrelse kan arbeta för hållbara och mer långsiktiga lösningar som löper över flera år. En förbättring mot dagens arbete med SFS organisation i SFS Verksamhet där ambitioner kan "bytas" på varje FUM.

Om kansli och styrelse kan få en bättre uppfattning om hur arbetet kommer fortgå inom den organisatoriska frågan framåt i tiden, leder detta till mer sannolika ekonomiska prognoser. Dessa prognoser kan sedan presenteras till SFS medlemskårer, vilket ökar transparensen kring hur SFS ekonomiska situation kommer se ut i framtiden. Att SFS medlemskårer har en god insikt i SFS framtida ekonomi, möjliggör för SFSFUM att fatta genomtänkta och välgrundade beslut. Framtida prognoser för SFS ekonomi kommer medlemskårer kunna ta del av redan under SFSFUM 2018. Dessa prognoser hittas i Proposition 2 SFS medlemsavgift 2018-2019 och ekonomiska ramar 2018-2019 (Dnr: O412-2/1718).

Framtid

Med denna rapport vill SPEL förbereda SFSFUM på att under verksamhetsåret 2018/2019 kommer arbetsgruppen fortsätta jobba med ett förslag om hur en långsiktig, organisatorisk verksamhetsfråga kan introduceras under nästkommande verksamhetsår.

I detta arbete kommer det vara centralt att förankra och involvera medlemskårer för att ta fram ett strategidokument med SFS vision och målbilder. Vikten av att SFS tillsammans tar fram en långsiktig strategi för många år framåt är stor, detta eftersom SFS strategidokument kommer bli ett viktigt instrument för SFS förtroendevalda och kansli samt en viktig grund för SFS att bedriva framtida arbete på. Arbetet med strategidokumentet bör prioriteras av både SFS förtroendevalda och medlemskårer.

Eftersom strategidokumentet bör fredas från snabba ändringar i den mån det är rimligt, är det också SPEL:s rekommendation att stadga dokumentet för att säkerställa att SFS i lugn och ro får chans att hitta ett arbetssätt för att arbeta mot målbilder, vision och syfte. Att stadga dokumentet betyder att det är svårare att genomföra ogenomtänkta ändringar i dokumentet. Eftersom

strategidokumentet bör vara väl genomarbetat och ligga på en sådan strategisk nivå att ändringar inte bör behövas så ser arbetsgruppen det som dokumentet inte behöver uppdateras än på många år utan ska ligga som grund till SFS långsiktiga arbete.

Kontakt

Sarah Aldenstig
Styrelseledamot 17/18
s.aldenstig@gmail.com

Angelica Gylling
Styrelseledamot 17/18
angelica.gylling@hotmail.com

Johannes Henriksson
Styrelseledamot 17/18
johannes.henriksson@outlook.com